

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji „Badania ilościowe i jakościowe w studiach nad komunikowaniem politycznym”, Wrocław, 23 października 2015

Paulina Barczyszyn

Zakład Komunikowania Społecznego i Dziennikarstwa Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego zorganizował ogólnopolską konferencję naukową pt. „Badania ilościowe i jakościowe w studiach nad komunikowaniem politycznym”. Wydarzenie miało miejsce 23 października 2015 roku we Wrocławiu. Celem spotkania była wymiana doświadczeń między naukowcami reprezentującymi różne dyscypliny naukowe, których przedmiotem badań były narzędzia badawcze stosowane w studiach nad komunikowaniem politycznym. Konferencja objęła szerokie spektrum zagadnień metodologicznych. Wiele czasu poświęcono nie tylko samym referatom, ale również dyskusjom, które toczyły się po każdym z paneli.

Uczestników konferencji przywitała kierowniczka Zakładu Komunikowania Społecznego i Dziennikarstwa prof. dr hab. Bogusława Dobek-Ostrowska. W otwarciu konferencji uczestniczył dyrektor Instytutu Politologii prof. dr hab. Robert Alberski, który wraził uznanie wobec organizacji interdyscyplinarnego spotkania na temat badań w zakresie komunikowania politycznego oraz zadowolenie, że ma ono miejsce w ośrodku wrocławskim. Następnie profesor wygłosiła wykład inauguracyjny konferencję pt. *Rola metodologii w nauce o komunikowaniu*. Zawarła w nim bogaty zbiór zagadnień metodologicznych, wskazując również na

doświadczenia, jakie ośrodek wrocławski ma w projektach badawczych.

„Komunikowanie polityczne w nowych mediach” to tytuł pierwszego panelu, który prowadziła profesor. Jako pierwsza wystąpiła mgr Anna Paluch z Uniwersytetu Wrocławskiego, która przedstawiła prezentację pt. *Wykorzystanie narzędzi informatycznych w procesie gromadzenia materiału badawczego do badań nad komunikowaniem politycznym w mediach społecznościowych*. Kolejną prelegentką była dr Katarzyna Stelmach z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, która zaprezentowała pracę pt. *Metody i techniki badań komunikowania politycznego w internecie, realizowanych przy pomocy ICT. Potencjał i praktyka*. Mgr Paweł Baranowski z Uniwersytetu Wrocławskiego przedstawiał *Programowanie w naukach społecznych i jego zastosowanie w analizie komunikowania politycznego on-line*. Jako ostatni wystąpił dr Jakub Jakubowski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, który mówił o portalu proscholars.pl, którego celem jest promocja dorobku naukowego badaczy. Zgodnie z intencją organizatorów, po wystąpieniach uczestnicy mieli okazję zadawać pytania i wymieniać się spostrzeżeniami na poruszane tematy. Szybko wywiązała się dyskusja dotycząca różnych podejść do metodologii. Z jednej strony wskazywano na jej ciągłość, z drugiej na

ewolucję, której podlegają narzędzia badawcze. Omawiano również rolę i cele wykorzystywania nowych narzędzi informatycznych. Tematem dyskusji były też ograniczenia metodologiczne poszczególnych narzędzi badawczych.

Drugi panel pt. „Studia nad dziennikarstwem a komunikowanie polityczne” prowadził dr Michał Głowacki z Uniwersytetu Warszawskiego. Jako pierwsza wystąpiła dr hab. Lucyna Szot (Uniwersytet Wrocławski) z pracą pt. *Zawód dziennikarza w dobie cyfryzacji. Aspekty prawne i ekonomiczne*. Następnie zabrał głos mgr Adam Michel (Uniwersytet Wrocławski), który wygłosił referat pt. *Zaangażowanie polityczne dziennikarzy w Polsce, Rosji i Szwecji. Badania w ramach projektu "Zmiana w dziennikarstwie"*, po czym omówił również pracę swojej nieobecnej w tym dniu koleżanki mgr Pauliny Barczyszyn pt. *Wpływ wieku dziennikarzy na percepcję standardów i wartości zawodowych – metody badawcze i rezultaty*. Autorami kolejnego wystąpienia byli badacze z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: dr hab. Agnieszka Stępińska, dr Ewa Jurga-Wosik, dr Bartłomiej Secler, dr Dominika Narożna i mgr Kinga Adamczewska. W imieniu zespołu pracę pt. *Badanie postaw dziennikarzy wobec aktorów politycznych* przedstawiła dr hab. Agnieszka Stępińska. Jako ostatnia w tym panelu wystąpiła dr Agnieszka Węglińska (Dolnośląska Szkoła Wyższa) z referatem pt. *Zadania dziennikarskie na poziomie lokalnym – analiza jakościowa*. Po zakończeniu wystąpień rozpoczęła się dyskusja, w której dużo miejsca poświęcono różnorodnym podejściom badawczym. Jej uczestnicy szukali odpowiedzi na fundamentalne pytanie o to, kogo można dziś nazwać dziennikarzem, wskazując między innymi definicje normatywne i socjologiczne. Porównywano stan badań nad dziennikarzami w Polsce do analogicznych badań realizowanych na świecie. Podejmowano również kwestie reprezentatywności wyników badań.

Dr Bartłomiej Łódzki (Dolnośląska Szkoła Wyższa) prowadził trzeci panel pt. „Analiza

zawartości w badaniach nad komunikowaniem politycznym.” Jako pierwszy wystąpił mgr Waldemar Sobera (Uniwersytet Wrocławski), który omówił kwestie kluczowe dla swojej pracy pt. *Porównywanie zawartości dzienników miasta Wrocławia*. Następnie dr Michał Pienias (Uczelnia Łazarskiego w Warszawie) zaprezentował wystąpienie pt. *Zastosowanie metody Manifesto Research Group w analizie treści programów wyborczych SLD do Sejmu w latach 2001–2015*. Kolejną prelegentką była mgr Kateryna Zhurbenko (Charkowski Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Karazina) z prezentacją pt. *Nagłośnienie relacji ukraińsko-rosyjskich w mediach ukraińskich*. Następnie dr Jakub Parnes (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) wygłosił referat pt. *Wykorzystanie ilościowej analizy treści w badaniach nad potencjałem forów internetowych jako platformy obywatelskiej deliberacji*. Ostatnie wystąpienie odbyło się za pośrednictwem połączenia internetowego. Mgr Róża Smolak z Uniwersytetu Wrocławskiego zaprezentowała pracę pt. *Nagłośnienie konfliktu rosyjsko-ukraińskiego. Analiza zawartości portali internetowych*. Po zakończeniu wystąpień prelegenci mieli okazję zapoznać się z uwagami pozostałych uczestników konferencji. Jednym z głównych tematów było zastosowanie analiz zawartości wobec mediów tradycyjnych oraz nowych. Prelegenci odpowiadali na pytanie dotyczące materiałów badawczych oraz osadzali je w szerszym kontekście teoretycznym. Istotny w toku rozmów okazał się temat obiektywizmu w badaniach naukowych oraz wpływających na niego kwestii.

Następny panel „Analiza dyskursu w badaniach nad komunikowaniem politycznym” był prowadzony przez dr hab. Lucynę Szot z Uniwersytetu Wrocławskiego. Tę część konferencji otworzyło wystąpienie pt. *Negocjowanie społeczno-religijne jako czynnik wspomagający analizy komunikowania politycznego w sieci* autorstwa dr. Damiana Guzka (Uniwersytet Śląski w Katowicach). Kolejna prezentacja miała tytuł *Sondaże rodzą zwycięzców, czyli*

o psychologicznych aspektach oddziaływań sondaży na kształtowanie opinii publicznej, a jej autorami byli Przemysław Korotusz i Adrian Matukiewicz, studenci z Uniwersytetu SWPS. Następnie zabrała głos dr Ewelina Kancik z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, która wygłosiła referat pt. *Badania komunikowania politycznego na portalach społecznościowych za pomocą metod hybrydowych*. Jako ostatni swoją pracę pt. *Analiza sieci relacji komunikacyjnych zachodzących między aktywnymi jednostkami przestrzeni mediów społecznościowych – studium przypadku* przedstawił mgr Jacek Nożewski (Uniwersytet Wrocławski). Zwieńczeniem panelu była dyskusja dotycząca znaczenia umiejętności analitycznych badaczy. Poruszono też kwestie zalet wynikających z tworzenia zespołów badawczych do realizacji szeroko zakrojonych badań. Istotnym tematem okazał się wpływ kultury na sposoby i cele korzystanie z mediów społecznościowych. Dyskutowano też na temat sondaży, a w szczególności ich wiarygodności i sposobów jej zwiększania.

Ostatni panel pt. „Komunikowanie polityczne a władza” prowadziła prof. dr hab. Janina Fras (Uniwersytet Wrocławski). Pierwszą pracę pt. *Trzeci poziom agenda-setting – nowa perspektywa badań nad komunikowaniem politycznym on-line* scharakteryzował jej autor

– dr Bartłomiej Łódzki (Dolnośląska Szkoła Wyższa). Następnie dr Bernadetta Ciesek (Uniwersytet Śląski w Katowicach) wygłosiła referat pt. *Metody krytycznej analizy dyskursu w badaniach nad komunikacją polityczną*. Kolejna prezentacja nosiła tytuł *Myślenie pojęciowe i stereotypowe. Budowanie lub niszczenie wizerunku*, a jej autorem był inż. Andrzej Kopeć. Po wystąpieniach prelegentów wywiązała się dyskusja. Dotyczyła między innymi zastosowania krytycznej analizy dyskursu. Wskazywano również na to, że przedstawiciele politologii i medioznawstwa mogliby być bardziej otwarci na inne dyscypliny naukowe. Panel piąty, wraz z dyskusją, która się po nim wywiązała, był ostatnim punktem programu.

Wrocławską konferencję zamknęła profesor Dobek-Ostrowska, która podsumowała spotkanie i podziękowała uczestnikom za aktywny udział. Wszystkie wystąpienia prelegentów oraz dyskusje towarzyszące panelom można było oglądać za pośrednictwem internetu dzięki transmisji na żywo, a materiał wideo z tego spotkania jest dostępny¹ nadal. W zamyśle organizatorów konferencja miała na celu nie tylko prezentację wyników badań, ale także rozpoczęcie debaty i wymianę doświadczeń nad warsztatem badawczym i stosowanymi narzędziami, bo w tym zakresie polscy badacze mediów mają jeszcze dużo do zrobienia.

¹ Zob. <http://politologia.uni.wroc.pl/zksid/?p=567> [dostęp: 25.10.2015]; <https://www.youtube.com/watch?v=xGwjD1w56Zc>